

Työ- ja elinkeinoministeriö

Viite: Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö 31.1.2008, 7131/815/2008

ASIA: MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN LAUSUNTO FENNOVOIMAN YDINVOIMAILAITOKSEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Maa- ja metsätalousministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Ilmastonmuutokseen varautuminen:

Kansalliseen ilmasto- ja energiastrategiaan sisältyy ilmastonmuutoksen kansallinen sopeutumisstrategia (MMM:n julkaisuja 1/2005). Strategia edellyttää valmiuksien vahvistamista kohtamaan lähivuosisikymmenien aikana lisääntyvät, ilmastonmuutokseen liittyvät ongelmat, kuten sääoloihin liittyvät ääri-ilmiöt. Ilmastonmuutoksen odotetaan lisäävän merivedenkorkeuden vaihtelua ja korkean meriveden esiintymistodennäköisyyksiä, mikä on keskeinen ydinvoimalan käyttövarmuuteen ja turvallisuuteen vaikuttava ilmastonmuutoksen seuraus.

Arviointiohjelmissä todetaan, että seurantaryhmiltä saaduissa kommentissa pidettiin tärkeänä muun muassa ilmastonmuutoksesta mahdollisesti aiheutuvan vedenpinnan nousun, sadannan lisääntymisestä aiheutuvan makean veden lisääntymisen sekä joesta tulevan kuormituksen lisääntymisen vaikutusten huomioon ottamista. Arviointiohjelmissä luvussa 6 tulisi ottaa tarkempaan tarkasteluun arvioinnissa mukana olevien alueiden meriveden pinnankorkeuksien vaihteluiden lisäksi alueiden korkeusasemat mahdollisen vedenpinnan nousun aiheuttamien vaikutusten ennakoinniseksi. Maa- ja metsätalousministeriö esittää, että riittävän varautumisen varmistamiseksi tulee myös pyytää Merentutkimuslaitokselta lausunto tai muuten konsultoida asiasta Merentutkimuslaitoksen kanssa.

Kalasto ja vesistövaikutukset:

Kalakantoja koskevassa ympäristövaikutusten arvioinnissa on keskeistä luotettavan tiedon kerääminen ympäristöä mahdollisesti muuttavan hankkeen vaikutusalueelta. Usein hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinneissa juuri ns. lähtötiedon heikko laatu ja luotettavuus ovat osoittautuneet ongelmaksi, kun toiminnan vaikutuksia myöhemmin arvioidaan. Lähtötietojen laatu korostuu hankkeissa, joissa tietoja käytetään arvioinnissa eri sijaintivaihtoehtojen ympäristövaikutuksista sekä pohjana sijaintipäätökselle, kuten tässä kyseisessä ydinvoimalaitoshankkeessa.

Arviointiohjelman kohdassa 7.3.2 todetaan, että ”Jäähdytys- ja jätevesien vaikutukset veden laatuun, biologiaan ja kalastoon, erityisesti vaelluskalakantoihin ja kalatalouteen, sekä muuhun eliöstöön arvioidaan. Tämä työ perustuu kyseiseltä vesialueelta olemassa olevaan tutkimustietoon, Itämeren alueella olevien laitosten tarkkailutietoon ja edellä mainittujen leviämismallin-

nuslaskelmien tuloksiin.” Edellä esitetystä arviointiohjelman kohdasta voidaan ymmärtää, että ns. lähtötilanteen arviointi pyritään tekemään olemassa olevien tietojen perusteella tekemättä lainkaan sijaintipaikan valintaan vaikuttavia uusia selvityksiä.

Kullakin hankealueella on omat tyypilliset ominaispiirteensä kalaston, mm. lisääntymisalueiden ja syönnösalueiden, lajiston runsaussuhteiden sekä mm. vaelluskalakantojen erityispiirteiden osalta. Eri sijaintivaihtoehtojen valintaa arvioitaessa erityisesti lauhdevesien vaikutukset kalakannoille tulee huomioida. Kalakantavaikutusten arvioinnissa on nykyisin lisääntyvässä määrin pyritty selvittämään myös kalojen lisääntymisalueita ja niihin kohdistuvia mahdollisia ympäristömuutoksia. Selvitysmenetelmiä on kehitetty mm. Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelmassa (VELMU). Lähtötilanteen kartoittamisessa tulisi kalakanta- ja kalastotietojen ohella ottaa huomioon myös luotettava lähtötiedonkeruu alueen kalastuksesta ja kalansaaliista sekä vastaavasti ulottaa hankkeen käytön aikaisten vaikutusten arviointi myös näihin tekijöihin.

Maa- ja metsätalousministeriö esittää, että arviointiohjelman kalastoa ja kalataloutta koskevia selvityksiä ja niihin liittyviä suunnitelmia tulisi tehostaa ja tarkentaa. Ilman hankkeen nimenomaisten sijaintipaikkojen vaikutusalueille kohdistettuja uusia kalakanta- ja lisääntymisalueselvityksiä voidaan todeta, että lähtötilanteen tiedot todennäköisesti poikkeavat laadultaan merkittävästi toisistaan eivätkä näin tue tarkoituksenmukaisesti päätöstä sijaintipaikasta. Yhtäläisesti voidaan todeta, että laitoksen käytönaikaisten vaikutusten arvioinnissa käytettävä lähtötieto jää heikkolaatuiseksi ilman uusia hankkeen nimenomaiselle vaikutusalueelle kohdistettuja kalakanta-, kalasto- ja lisääntymisalueselvityksiä.

Arviointiohjelmassa on luvussa 6.4 maininta läheisten vesialueiden kalankasvatuksesta. Lauhdevesillä on suuri vaikutus kalankasvatuslämpötiloihin. Arviointiohjelmassa tulee ottaa huomioon jäähdytysveden vaikutuksia arvioitaessa myös vaikutukset kalatalouden osalta kalankasvatukseen.

Maa- ja metsätalous elinkeinoina:

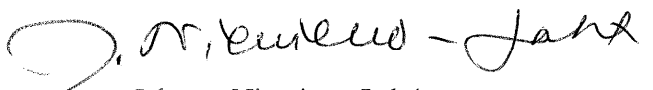
Arviointiohjelman ympäristön nykytilan kuvauksessa on vaihtoehtoisten sijaintipaikkakuntien kuvauksissa maininta maanviljelyksen harjoittamisesta tai alueiden merkitsemisestä tai osoittamisesta maa- ja metsätalousalueiksi. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulisi arvioida myös vaikutukset maa- ja metsätalouden harjoittamiseen ja elintarvikkeiden tuotantoon.

Osastopäällikkö

Timo Kotkasaari

Ylitarkastaja

Johanna Niemivuo-Lahti